

COURANT.

DAGBLAD

zingen en vergelijkingen van sommige steden met Groningen. Bindelijk zegt zij dat, zoo ooit eene klasse buiten alle evenredigheid door het patentregt is getroffen, dit zijn de binnen-

varande tjalkschippers, 't geen door aangevoerde redenen wordt aangetoond.

Ten slotte verklaart zij met genoegen de toezeggingen van den minister van financiën te hebben vernomen, aangaande veranderingen in het patentregt, en van deze gelegenheid gebruik te maken om de aandacht der Tweede Kamer te vestigen op de binnenvarende schippers.

De onderscheidene in dit adres voorkomende behandelde punten, alle betrekking hebbende op bij deze Kamer hangende wetsontwerpen, zoo is uwe commissie van oordeel, dat dit eerst moet worden verzonden naar de commissie van peitien voor de bedoelde wetsontwerpen en daarna, ter inzage der leden, ter griffie behoort te worden nedergelegd, en heeft zij de eer dit voor te stellen.

Zitting van Dinsdag den 8ten Julij.

Heden zijn de beraadslagingen geopend over het ontwerp ter regeling van de bevordering, het ontslag en het op pensioen stellen van de officieren van de landmacht. Na den afloop der algemeene beschouwingen is men overgegaan tot de overwegingen van de bijzondere bepalingen en is men daarmede gevorderd tot artikel 27.

Bij deze beraadslaging zijn onderscheidene amendementen voorgedragen, door de voorstellers toegelicht en door den minister besproken of bestreden, doch is geen dezer amendementen aangenomen.

De beraadslaging over dit ontwerp zal morgen worden voortgezet, en op de voordragt van den voorzitter is besloten, om de beraadslagingen over het ontwerp ter regeling van het regt van vereniging en vergadering op aanschijn Vrijdag den 11den dezer aan de orde van den dag te stellen.

's GRAVENHAGE, 8 Julij.

Den 6den Julij heeft alhier de algemeene vergadering plaats gehad van de Maatschappij tot Nut der Israëlieten in Nederland. Deze vergadering werd door den algemeenen voorzitter, den heer *mr. A. de Pinto*, met eene gepaste en treffende rede geopend. Vervolgens heeft de algemeene secretaris, de heer *dr. J. Teixeira de Mattos*, een belangrijk en uitgewerkt verslag uitgebracht van de lotgevallen en werkzaamheden der maatschappij. Uit dat verslag blijkt hoofzakelijk, dat de maatschappij op dit oogenblik bestaat uit 10 afdelingen, te zamen tellende 477 leden en 99 donateurs en donatrices, zijnde 64 leden en 27 donateurs meer dan in het vorige jaar. Daarna is overgegaan tot benoeming van drie leden van het hoofdbestuur, ter vervanging van de heeren *mr. A. de Pinto*, *mr. J. E. Goudsmit* en *mr. S. J. van Lier*. De heeren *de Pinto* en *Goudsmit* zijn herbenoemd, en als nieuw lid is gekozen de heer *mr. M. H. Godefroi*.

Nadat eenige voorstellen waren behandeld, is deze vergadering gesloten.

AMSTERDAM, 8 Julij.

Zaterdag morgen is de 4de jager te Vlaardingen binnengekomen met 114 tonnen haring; hebbende eene voorspoedige reis gehad, als zijnde den 1sten uit de vloot gezeld; — de prijs is thans f 350 per ton; de berichten omtrent de vangst luiden gunstiger.

— Het Nederl. onderwijzersgezelschap neemt steeds in leden toe en telt nu 157 afdelingen.

— Volgens de *Handwijzer* heeft de weleerw. heer *Schwartz* alhier zich verbonden, om onderwijs te geven aan de inrigting ter opleiding voor het predikambt, die, onder leiding van ds. *Brunmelkamp*, van Arnheim naar Amsterdam zal worden verplaatst.

Van den 9den. Naar wij van goederhand vernemen, zijn de onderhandelingen, op dit oogenblik tusschen de Pruisische en Nederl. gevolmagtigden te Berlijn gevoerd wordende, over de aansluiting van de Nederl. met de Duitse spoorwegen, bereids zoo ver gevorderd, dat men spoedig den goeden uitslag dier onderhandelingen op vrij zekere gronden te gemoet mag zien. Wij kunnen er zelfs bijvoegen, dat Z. M. de Koning van Pruisen bereids zijne toestemming tot de aansluiting heeft gegeven.

BREDA, 6 Julij.

Dr. J. W. E. de Man, nog praktizerend geneesheer hier ter stede, maar die zich in Oud-Beijerland gaat vestigen, heeft van den minister van buitenlandsche zaken de officiële dankbetuiging ontvangen namens de hooge Regeringen van Rusland, Oostenrijk, België, Zweden, Denemarken en Tripoli in Barbarije voor zijne in de Fransche taal uitgegevene brochure over de cholera-morbus; welke de schrijver van wege ons gouvernement aan verscheiden bij deze verschrikkelijke ziekte bijzonder belanghebbende staten had toegezonden.

NIJMEGEN, 6 Julij.

In den voormiddag van gisteren werd door de ambtenaren der stedelijke middelen *Schipperhuy* en *Wolterbeek*, aan dezer stads Hertogstegepoort, op wacht zijnde, op vermoeden van fraude aangehouden een oogenschijnlijke ledige kar, bespannen met een paard. Bij onderzoek bleek dit voertuig van een dubbelen bodem voorzien te zijn, waarin verborgen werd gevonden eene aanzienlijke partij zijden manufakturen en spiritus, begroot op ca. f 3000, ongetuigd door het gevorderde document. De voorman begaf zich ijlings op de vlucht, zonder dat men er in mocht slagen hem te achterhalen.

LEEWARDEN, 7 Julij.

In de zittingen van den 1sten, 2den en 3den Julij der Provinciale Staten van Friesland zijn, onder vele andere punten, ter behandeling ingekomen de volgende onderwerpen:

Mededeeling van Z. M. besluit van den 29sten Mei 1851, no. 65, houdende goedkeuring van nadere bepalingen omtrent de longziekte onder het rundvee in deze provincie toevoeging van een slotartikel aan het betreffende reglement van politie. — Notificatie.

Missive van den minister van binnenlandsche zaken, houdende toezending van een afschrift van het verslag, uitgebracht door de commissie, benoemd bij Koninklijk besluit, tot onderzoek van de aanvraag om concessie tot bedijking der Lauwerzee, en verzoek, om een daarin opgenomen voorstel te overwegen. — Commissoriaal.

Missive van Gedeputeerde Staten, houdende mededeeling der uitvoering, gegeven aan het besluit ten aanzien van de verbreking der watergrens tusschen Friesland en Groningen. — Ter griffie, om nader te worden behandeld.

Rapport van de bij Koninklijk besluit gecontinueerde commissie uit de vergadering, tot verzameling van alles wat dienen kan tot voorlichting der vergadering omtrent de zaak der indijking van de Lauwerzee. — Voorloopig voorbijgegaan in afwachting van het rapport.

Overbrenging van een aan Gedeputeerde Staten gerigt adres van veehandelaren te Noordahuizum en Akkrum, houdende bezwaren tegen de verplichting om, bij aanvoer van vee uit de provincie Groningen, hetzelfde door eenen veearts van Buitenpost te doen onderzoeken, met de daarop genomen beschikking. — Aan Gedeputeerde Staten verzonden, om consideratie en advies.

Adres van *H. Wilhelmij*, te Bergum, houdende, op daarin ontwikkelde gronden, verzoek, dat de onderhoudplichtigheid van het vaarwater de Groninger vaart, Ee en Fonejagt, loopende langs Bergumerdam, met de bruggen, bakens en due d'Alve, worde verklaard niet te rusten op de gemeente Tietjerksteradeel, maar op de provincie. — Aan Ged. Staten verzonden om daarop te letten bij hun nader bericht omtrent punt 32 en 33.

Adres van *L. Porthuis*, c. s., schippers van Groningen door Friesland, houdende verzoek tot wegneming der ondiepten in onderscheidene daarbij opgenoemde vaarwaters.

Voorstel van Gedeputeerde Staten tot daartelling eener provinciale commissie van landbouw, en eener daarmede in verband staande oprigting van eene maatschappij tot bevordering van den landbouw. — Commissoriaal.

Adres van *S. L. Winkler*, c. s., veehouders en landbouwers, houdende verzoek, dat het instandhouden der reglementaire verordeningen tegen de longziekte moege worden bevorderd. — Verzeking van de commissiën van rapporteurs voor de begroting en voor de longziekte.

Adres van *S. A. Kalsbeek* c. s., veehouders in de grietenij Achtkarspelen, houdende verzoek tot instandhouding van de provinciale reglementen betreffende de longziekte. — Als boven.

Adres van *H. P. Piersma* c. s., veehouders in de grietenij Utingeradeel, houdende verzoek tot instandhouding van het reglement nopens de schadevergoedingen bij doording, enz. van door de longziekte aangetast rundvee. — Als boven.

ASSEN, 8 Julij.

In de vergadering der Provinciale Staten van den 4den dezer is, onder anderen, gelezen een voorstel van de heeren *de Jonge*, *J. Tonckens*, *Hoenderken*, *Blum*, *v. d. Vliet* en *Slingsberg*, leden der vergadering, die de aandacht hunner medeleden daarop vestigen, dat Drenthe het minst van alle andere provincieën met straat-, grind- of Mac-Adamwegen is begunsigd, niettegenstaande dezelve hier met betrekkelijk geringe kosten te verkrijgen zouden zijn; dat het in deze

omstandigheden de plicht van ieder staatslid is, om te bevorderen, dat ook Drenthe zoo spoedig mogelijk in het genot worde gesteld van betere middelen van communicatie, zoo van deze provincie met naburige gewesten, als van de gemeenten van Drenthe onderling; zij stellen daarom voor, om eene commissie uit de Staten te benoemen, ten einde in de aanstaande najaarsvergadering te berigten: 1) tusschen welke gemeenten van Drenthe straatwegen zullen dienen te worden aangelegd; 2) op welke wijze de kosten daartoe het doelmatigst zullen kunnen worden gevonden, en 3) welke medewerking ten dien aanzien van het rijk, de belanghebbende gemeenten (als anderszins zou kunnen worden verkregen. Dit voorstel wordt ter visie gelegd en Dinsdag aan de orde gesteld.

Ten aanzien van den staat der veldvruchten in dit gewest verneemt men van alle kanten de gunstigste berichten. De aardappelen hebben op vele plaatsen door de nachtvorst geleden, doch komen weder goed bij en beloven een ruimen oogst, zoo de ziekte niet, althans niet te vroeg tusschen beide komt. De rogge staat zeer goed; de zandboekweit, voor zoo ver de zelfde niet door de nachtvorsten geleden heeft, belooft een goeden oogst. De veenboekweit staat aanvankelijk ook uitmunten; het branden der vennen heest, tegen verwachting, tijdig kunnen geschieden. Het hooi, dat gewonnen wordt, is uitmuntend van kwaliteit, en ook overvloediger, dan men, om het schrale voorjaar, durfde verwachten, terwijl tot nog toe het weder voor de inzaaieling zeer gunstig is.

Volgens de laatste berichten, zijn wederom twee runderen op den stal van *R. K. Weert*, te Koekange, aan de longziekte gestorven, terwijl twee andere runderen, welke daaraan lijden, in een eenigzins gunstiger toestand verkeerden.

(Pr. Dr. en Ass. Ct.)

GRONINGEN, 10 Julij.

In een der vertrekken van het raadhuis alhier is gisteren, in het openbaar bij enkele inschrijving, aanbesteed: 1) Het onderhoud van den wal langs de hoofdvaart van Foxham naar Zuidbroek, voor den tijd van twee jaren; twee inschrijvingsbiljetten zijn hierop ingekomen, — *H. G. LEINENGA*, aannemer, wonende te Zuidbroek, had ingebracht voor f 920, en de andere inschrijver tegen eene som van f 1640; leverende alzoo tusschen deze twee inschrijvers een verschil op van f 720; — 2) het leveren en maken van een paar schutdeuren in het Bovenslot van het verlaat te Zuidbroek, en een dito paar deuren in het Kloosterverlaat; hierop waren drie biljetten ingekomen: het laagste was van *K. K. DE VRIES*, scheepsbouwermeester alhier, voor f 550, en de beide anderen waren ingevuld tegen de sommen van f 594 en f 505.

Op heden is alhier, ingevolge magtiging en onder nadere goedkeuring, ten huize van *H. VAN DER LAAN*, in het *Wapen der zeven provincieën*, op prijstariet aanbesteed: Het maken van profilmuren langs den doorgang in de courtine 8-9 der vesting Groningen, met levering van de noodige bouwstoffen.

Op dit bestek zijn negen inschrijvingsbiljetten ingekomen; de inzet werd bepaald op 70 pCt. van het tarief, telkens met $\frac{1}{2}$ pCt. verhooging, en is *J. Bos*, timmerman en metselaar alhier, aannemer geworden voor 99 pCt., dus 1 pCt. beneden het tarief.

Men verneemt uit goede bron, dat *Z. K. H. de Prins van ORANJE*, vergezeld van H. H. gouverneur, gedurende zijnen vacantiëtijd, inderdaad eene reis door sommige provinciën des Rijks zal maken, en zeer waarschijnlijk ook onze provincie met een bezoek zal vereeren.

Aan de *Amst. Ct.*, het *Handelsblad*, de *Arnh. Ct.* en andere bladen, heelen avond ontvangen, is uit 's Gravenhage het bericht toegezonden aangaande de nominatiën, door heeren curatoren onzer hogeschool opgemaakt, ter vervulling van den leerstoel in de scheikunde en ter aanvulling van de geneeskundige faculteit aan onze hogeschool met een vierden (buitengewonen) hoogleraar. Wij meenen ons te dien aanzien van het mededeelen van enige tijding te moeten onthouden, zoolang ons dienaangaande geen officieel bericht is geworden.

Het is ons aangenaam te kunnen mededeelen, dat, door bemiddeling van het korps officieren der dienstdoende schutterij te dezer stede, de hinderpalen zijn uit den weg geruimd, die de heeren militaire officieren van dit garnizoen sedert eenigen tijd terughielden van het lidmaatschap der sociëteit *de Harmonie*, en dat die heeren dien ten gevolge dat lidmaatschap weder hebben aanvaard.

De eerste Zondagavond waarop de heeren officieren der sociëteit wederom bezochten, hief het orkest; daartoe door de directie aangezoekt, bij het begin der tweede afdeling het bekende „*où peut-on être mieux*” aan, welke onduubbelzinnige welkomsgroet, even als de hartelijke toon der leden, den in grooten getale aanwezige officieren aangenaam veraste en de overtuiging gaf, dat de sociëteit hen gaarne in haar midden ziet, gelijk dan ook die heeren herhaaldelijk te kennen gaven, hoe genoegelijk het hun was, de gerezene geschilpunten verffend te zien en daardoor weder in de uitspanningen en het aangename verkeer te kunnen deelen, die deze sociëteit heeren leden zoo ruimschoots oplevert. — Men is in dezen voorzeker grooten dank schuldig aan het korps officieren der D.D. schutterij dezer stad, voor hunne ijverige en zoo gelukkig geslaagde bemoeijingen ter herstelling der Harmonie.

Zaterdag laatstleden zijn alhier in hechtenis genomen de personen van *A. DE GRAAF*, *J. JAGER*, *CATHARINA AOTS JANS* en *JAN Vos*, alle te dezer stede woonachtig, tegen welke door de arrondissement-regtbank alhier regtsingang is verleend met bevel tot gevangenneming, als verdacht van in den avond van Zondag den 22sten Junij l.l., in en nabij de woning van den eersten beklagde aan het Zuiderdiep, bij de Leerlooierskuijen, den jongeling *WILLEM GROOTHUIS*, van beroep timmerman, wonende in de Baars eeg, buiten de Heerepoort, op eene verregaande wijze te hebben mishandeld, op den grond geworpen, getrapt, op het hoofd en andere plaatsen des lichaams geslagen en aan de linkerhand en knie te hebben gewond, met gevolg, dat de mishandelde in den vroege morgen van den 21sten laatstleden is overleden.

Zekere *COENELIS BUURS*, oud 19 jaren, werkzaam zijnde aan het nieuwe gebouw in het Instituut voor Doofstommen alhier, had gisteren morgen te half acht, terwijl hij bezig was een stuk zerk vast te houden, het ongeluk van met hetzelfde naar beneden te storten, op eene hoogte van acht Ned. ellen. Hij is er echter gelukkig afgekomen, daar de wonden, die hij hierdoor ontvangen heeft, waarschijnlijk spoedig zullen genezen zijn.

De *P. BORLES*, Jr., predikant te *Pingjum* c.s., maakte den 6den Julij j.l. aan zijne gemeente bekend, dat hij vrijheid had gevonden, voor de op hem uitgebragte bereping naar *Hindeloopen* te bedanken.

Ook te *Bierum* is het schoolfeest tot genoegen afgegaan. Nadat men in den voormiddag van den 18den Junij in de met groen en vlaggen versierde school publieke les had gehouden, werden de kinderen tegen 1 uur genoodigd om pret te hebben. Toen de schare ten getale van 120, allen in feestgewaad, zich in de school vereenigd had en er eenige feestliedertjes waren aangebeven, deed de onderwijzer met de kinderen eene wandeling buiten het dorp. In de school teruggekeerd werden de kinderen onthaald, waarna men eene wandeling deed in het dorp. Tegen 6 uur toog de trein feestelijk naar de kerk, terwijl dit gebouw door eene talrijke schaar van ouders en anderen gevuld werd. De predikant betrad daarop het spreekgestoelte, en deed zeer gepaste en krachtige aanspraken.

De feestviering heeft ook daar de gunstigste indrukken te weeg gebracht, zoolwel bij de toeschouwers als bij hen, die aan het feest hebben deel genomen, — indrukken — zegt onze berichtgever — die den band tusschen ouders, onderwijzer en kinderen versterken.

Uit *Paterswolde* wordt ons, d.d. 7den Julij, de volgende mededeeling gedaan: „Alhier houdt zich sedert geruimen tijd op, in de nabijheid van *Paterswolde*, in het zoogenaamde *Kluivensche bosch*, een aap, of liever bij nader onderzoek gebleken te zijn een *ourangoutang*, die de algemeene verwondering der inwoners tot zich trekt en eene menigte van menschen derwaarts lokt. Aanvankelijk kon men hem niet in 't gezicht krijgen, daar hij zich niet anders dan slechts 's avonds en in den ochtendstond voordeed, waarom men er al schielijk eene spookhistorie van maakte en hem dan eens voor een *boschman*, en dan weder voor een aap aanzag. Door een 10tal ijverige schutters is het echter mogen gelukken hem in het naauw te brengen, en hem als een ourangoutang te kunnen beschouwen. Dezelve schijnt nog al boosaardig te zijn, daar hij reeds 2 malen aanvallen op kinderen gedaan heeft en scheidt veel genoeg in het

berijden van een in het daar naast gelegen stuk land loopend paard. Hij is gekleed in een karmosijn rood rokje en witte broek, dragende een harnas voor de borst, waarom men dan ook algemeen aanneemt, dat deze seigneur aan de Directie van het honden- en apeuspel op de laatste te Groningen gehoudene kermis is ontsnapt en alzoo herwaarts is gevlugt, en als het ware in zijn natuursaat teruggekeerd. Men is nog ijverig bezig denzelfden te bemagtigen, daar hij veel schade te weeg brengt door de uijers der koeijen avonds en morgens te ledigen en alzoo de boerinnen de moeite om te melken voorkomt; — steelt overigens veel jonge raauwe abrikozen en perzikken uit de naast gelegene boomgaarden, en is men evenwel nog niet in staat hem te kunnen vangen, daar hij meer dan eens op een afstand van 15 schreden van den eenen boom tot den anderen is gesprongen. Hij schijnt overigens te leven van de zoogenaamde wilde *Koekoek Salade*, en bevindt zich bij een en ander nog voortdurend wel.”

Uit *Bierum* wordt ons het volgende geschreven: „Den 28sten Junij j.l. reden twee personen hier van huis met de chais, den publieken weg bijlangs het Maar alhier; voorbij het gemeentehuis rijdende, stond daar een groote bak, waarin kalk was vervoerd; deze was daar voor eenige dagen neergezet. Voor dit witte voorwerp schrikte het paard zoo hevig, dat het onmiddellijk ter zijde sprong en met de chais in het water stortte. De beide personen trachtten zich door uit het rijtuig te springen te redden, doch zijn evenwel in het water geraakt. De een heeft een paar kwetsuren bekomen, doch de ander heeft zich in den rug zoodanig bezeerd, dat hij, na eerst de hevigste pijnen te hebben verduurd, nu lijdende is. Dit ongeluk, dat ligt nog ergere gevolgen had kunnen hebben, is wederom een blijk hoe noodzakelijk het is, dat de politie streng waakzaam zij, dat alle schrikverwekkende voorwerpen van den publieken weg worden geweerd.”

De Algemeene Vereniging tegen het Pauperisme in Groningen.

„Wij vestigen de aandacht van allen, die er prijs op stellen, dat de armoede zooveel mogelijk door verstandige maatregelen worde gestuit, op het *Verslag van de Algemeene Vereniging tegen het Pauperisme bij de arbeidende klassen van den minder gegoeden stand*, Groningen 1851. Een zeer belangrijk uittreksel is te vinden in de *Groninger Courant* van den 20sten Junij l.l. en wij twijfelen er niet aan, of al wie ten opzichte dezer vereniging kennis of deelneming mogt verlangen, zal zich niet vruchteloos wenden tot het bestuur, waarvan onder anderen lid is de waardige *BLAUPOOT TEN CATE*, die door zijn onlangs bekroond geschrift over het armwezen zoo duidelijk getoond heeft, het onderwerp grondig te hebben nagegaan.”

(Haarlems Weekblad, 4 Julij 1851.)

„Onlangs is door ons medegedeeld, dat te Groningen is tot stand gekomen eene algemeene (voor het oogenblik nog slechts provinciale) vereniging tegen het pauperisme bij de arbeidende klasse van den minder gegoeden stand, aan wier hoofd de verdienstelijke *BLAUPOOT TEN CATE* staat. Thans heeft zij een eerste verslag uitgegeven (te Groningen, bij *P. S. BARGHOORN*, en alom verkrijgbaar), waarin de aanleiding tot en de geschiedenis van de oprigting der vereniging worden beschreven en waarbij het reglement, op de vergadering van den 9den Mei j.l. goedgekeurd, is gevoegd.

„Wij vestigen het oog van ieder vriend der armen op dit geschrift van 37 bladz. Blijks het reglement; stelt deze vereniging zich ten doel, om, nevens de pogingen, die door Staat en Kerk tegen het Pauperisme kunnen worden aangewend, door vrijwillige hulp van bijzondere verenigingen en personen, de verarming en armoede bij de geringere standen tegen te gaan.”

Hierop volgt een uittreksel uit het verslag, en gaat de berichtgever voort, als volgt:

„Van zoodanig verslag ontvangt men in de geschiedenis dezer opgerigte vereniging reeds een kleinen voorsmaak, in de mededeelingen, op eene vroegere vergadering van de oprichters dezer vereniging door de aanwezigen gedaan, en waaruit onderscheidene verbijzende resultaten mogen worden getrokken. Op onderscheidene plaatsen in stad en land van Groningen, gelijk hier blijkt, bestaan werkinrigtingen die goede uitkomsten opleveren; bij geene van deze worden valide armen om niet bedeld; op vele plaatsen is de vlasbouw met goed gevolg ingevoerd; op enkele plaatsen staan de verschillende inrigtingen tot elkander reeds in nadere, hulpvaardige, tot gelijk doel werkzame betrekking. In één woord, overal vindt men de treffende blijken, wat liefderlijke, eendragtige en verstandige bemoeijing van plaatselijke, kerkelijke of bijzondere ambesturen tot voorkoming en vermindering van armoede vermag.

„Van harte wenschen wij, dat ook hier ter stede, ja in geheel Noord-Holland en al de overige provinciën, het voorbeeld van Groningen wierd gevolgd. De goede vruchten zullen niet achterblijven. Inmiddels kunnen de personen of verenigingen, die, elders gevestigd, in de Groningsche vereniging belang stellen, voor eene geringe jaarlijksche contributie buitengewone leden worden, waardoor zij het regt verkrijgen, om op de algemeene vergaderingen eene adviserende stem uit te brengen en een exemplaar bekomen van de jaarlijksche verslagen. Vindt de oprigting van dergelijke verenigingen in andere provinciën weerklink, dan is bij het reglement de gelegenheid opengesteld, om ook tusschen deze verschillende provinciale verenigingen een doelmatig verband daar te stellen en te bewaren.” *(Handelsblad, 5 Julij 1851.)*

„De verenigingen tot behartiging van de belangen der armen te Haarlem, Leiden en Utrecht, van meening zijnde dat eene bijeenkomst van afgevaardigden, uit meerdere zoodanige inrigtingen, zou kunnen strekken tot bevordering van het doel, dat zij zich voorstellen, noodigen alle Protestantse armenverenigingen en patronaten in de provinciën Noord- en Zuid-Holland en Utrecht uit tot het houden van zulk eene bijeenkomst. Zij, die hiertoe wenschen mede te werken, worden verzocht hiervan, uiterlijk binnen eene maand, kennis te geven aan den eerstondergeteekende.

„Na het ontvangen dier kennisgevingen, zal de tijd en de geschikste plaats van bijeenkomst bepaald en de deelnemenden tot hare bijwoning nader worden uitgenoodigd.” — Deze oproeping, gedagteekend den 8ten Julij 1851, is geteekend door de heeren *P. O. VAN DER CHIES*, secretaris der vereniging te Leiden, *J. F. EGGLING*, secretaris der vereniging te Haarlem, en *J. F. VAN HOOGBRATEN*, secretaris der vereniging te Utrecht. *(Haarl. Ct. van den 9den Julij 1851.)*

Volgens eene statistieke opgave, voorkomende in het *Weekblad van het Regt*, bedroeg het totaal der gemiddelde bevolking van de gevangenis in Nederland in 1849 als volgt: strafgevangenis 3002, burg. en militaire huizen van verzekering 1018, huizen van arrest 704, huizen van bewaring 81, te zamen 4800.

De bevolking der strafgevangenis, in 1836 gemiddeld op 2401 begroot, was in 1845 tot 3007 en in 1846 tot 3200, dus met meer dan een vierde toegenomen, terwijl de bevolking des rijks 2 pCt. (12 pCt. in 10 jaren) is aangegroeid. Men ziet dus in 1849 eenige daling der bevolking van bedoelde gevangenis, vergeleken met 1846.

Onder de prijselijke en nuttige maatregelen, waarvan het tot stand komen eerlang te gemoet mag gezien worden, behoort voorzeker de afschaffing der paardenposterijen, die instelling, zoo nutteloos op zich zelve en welke een zoo drukken last op het reizend publiek legt. De paardenposterijen dienen eigenlijk tot niets anders dan om de weinige groote heeren, die er nog gebruik van maken, in de gelegenheid te stellen spoedig en goedkoop te reizen, terwijl het reizend publiek, dat van de gewone vervoermiddelen te lande gebruik maakt, het gelag voor die heeren betalen moet. Daarenboven is die inrigting sedert de groote veranderingen, welke in de vervoermiddelen in een kort aantal jaren hebben plaats gegrepen, eene onbillijkheid geworden, daar noch spoorwegen noch stoombooten iets aan *centimes* voor de paardenposterijen betalen, en dus al de last der inrigting drukt op diegenen, welke van de gewone vervoermiddelen te lande gebruik maken. Wij durven dus hopen, dat het deswege medegedeelde bericht waarheid moge beelzen, en zoo niet in deze zitting der Staten, althans bij den aanvang der volgende, daartoe de noodige voordragt van de Regering moge uitgaan.

Uit het thans in het licht gegeven zevende verslag van den toestand en de verrigtingen der *Nederlandsche vereniging tot afschaffing van sterken drank*, en dat van den gunstigen staat dezer vereniging getuigt, blijkt o. a., dat de uitgaven ten vorigen jare, tot den 31sten Dec. 1850 bedroegen f 2884.31½, zijnde f 1017.14 minder dan de ontvangsten, die eene som van f 3601.96½ beliepen. Sedert de laatste algemeene ver-

Figure 1. The effect of the number of trials on the number of correct responses. The number of correct responses was significantly higher for the 10-trial condition than for the 5-trial condition. Error bars represent the standard error of the mean.

NIEUWSTIJDIGINGEN.

NOORD-AMERIKA.

HOLLANDSCHE KOLONIE SHEBOYGAN, 13 Junij.

Van alle zijden van dezen Staat vernemen wij ongunstige berichten aangaande de te veld staande vruchten, daar zij door de aanhoudende zware regens, welke wij hier gedurende de laatste weken hadden, zoodanig geleden hebben, dat men omtrent sommige vruchten voor eenen mislukten oogst beducht is. De wegen zijn uitermate slecht en op ettelijke plaatsen onbegaanbaar. — Uit Michigan hooren wij dezelfde berichten. Een vriend schrijft ons, dato den 4den Junij: „De geweldige zware regens, welke wij hier dag op dag hadden, maakt het haast onmogelijk, noch per voet, noch per as, zelfs niet met slecht vooruitzicht voor landbouwers; de helft des lands staat onder water.”

De beroemde zangeres *Jenny Lind* zal ons weldra verlaten en naar Europa terugkeeren. Ongetwijfeld zal zij de welmeenende wenschen eens volks met zich voeren, onder welk haar kort verblijf door een overvloed van lofuitingen is gekenmerkt geworden. De plaats harer kindsheid zal haar met vreugde ontvangen. *Jenny Lind*, de grootste vocalist des tijds en der wereld, zal de zegenwenschen van Verenigd Amerika met zich dragen, want zij heeft trekken van een eele hoedanigheid onder ons nagelaten, welke de tijd nimmer kan uitwissen. Haar hart en hand waren altijd open en gereed ter verzachting van menschelek leed. Hare liefdegiften zullen een blijvend gedenkteken ter harer nagedachtenis zijn. Eene menigte der liefdadige inrigtingen dezes lands zwaaijen haar den grootsten lof voor hare liefdadigheid toe, — en wat wij bij haar vertrek verliezen zullen, dat zal door den vreesdankkring, die zij in haar vaderland, Zweden, achterliet, gewonnen worden. Zij sluit hare laatste concerten deze week in New-York. Van daar bezocht zij Philadelphia, om drie concerten te geven. Van daar gaat zij naar Boston, en van daar, vóór haar vertrek naar Europa, naar Canada en den Niagara Waterval. (Een rekenaar heeft uitgerekend, dat zij acht dollars ontvangt voor elke noot die zij zingt. Kostelijke noten!)

ITALIË.

Berigten uit Rome van den 20sten Junij melden, dat de toestand der Pauselijke geldmiddelen steeds zeer ongunstig is; dat door het kwijnen van handel, nijverheid en bedrijf de inkomsten bij voortduring atmenen, terwijl de behoeften steeds aangroeijen. Voor het loopende jaar 1851 wordt een tekort berekend van 1,700,000 scudi, en daaruit de noodzakelijkheid betoogd van de uitschrijving van nieuwe of verhoogde belastingen, welke te meer bezwarende zullen zijn, vermits de bestaande reeds niet dan met moeite kunnen gedragen worden.

De Londensche dagbladen deelen twee van de zijde der hooge Roomsche-Katholieke geestelijkheid in Italië uitgevaardigde stukken mede, strekkende om de stichting van een groot Roomsche-Katholiek kerkgebouw te Londen te bevorderen. Het eerste stuk is een „beroop op de vroomheid en liefdadigheid van de Italianen,” in den loop dezes jaars te Rome ter drukkerij der apostolische kamer gedrukt, en hoofdzakelijk van den volgende inhoud:

„Onder alle vreemde zendingen is er geene die meer hoop geeft en grooter behoeften heeft dan die van Londen. Die zoo veelvuldige en merkwaardige bekeeringen tot het Katholiek geloof, die behoefte welke de Protestanten thans gevoelen om zich met de Katholieke aangelegenheden bekend te maken, al die pogingen van de dienaren der dwaling om den zich van zelf ontwikkelenden „drang der natie naar de waarheid te stuiten; doen de zoete hoop opvatten dat die verloren dochter onverwijld naar hare bedroefde moeder, de Roomsche Kerk, zal terugkeeren.

„Het gering aantal Katholieke kerkgebouwen te Londen is een zeer grootte hinderpaal voor de voortplanting niet alleen, maar zelfs voor de instandhouding van het Katholiek geloof in de hoofdstad. In die onmetelijke stad zijn thans meer dan 200,000 Katholijken, en daarvan kunnen nauwelijks 30,000 plaats vinden onder de heilige misse op feestdagen bij te wonen. De Italianen, aldaar zeer talrijk, gevoelen dat gemis bijzonder zwaar, en moeten daarom of hunne godsdienstpligten geheel verzuimen of Protestantsche kerken bezoeken. Dit gevaar van hun geloof te verliezen is te grooter, daar eenige honderd afvallige landgenooten, door het goud van Protestanten aangevoerd, alle middelen om hen te verleiden aanwenden, en onlangs eene Protestantsche kerk voor de Italianen hebben opengesteld met het leugenachtig opschrift van *Italiaansche Katholieke kerk*.

„Hierom is door de kerkelijke overheid het plan goedgekeurd, om in het midden van Londen eene groote kerk te bouwen, in den bouwtrant der oude Christelijke tempels, gewijd aan den H. Petrus, en die voortdurend door eene congregatie van Italiaansche wereldlijke priesters, te Rome geesticht, zal worden bestuurd, opdat zij altijd door den Romeinschen geest moge worden geleid. Deze kerk zal om niet voor allen open staan; de biecht en predikatie zullen er in alle talen van Europa worden gehouden, en scholen voor beider kunnende zullen er aan verbonden worden.”

Voor het betalen der bouwplaats (kostende niet minder dan 6000 p. st.) en voor de verdere kosten van het gebouw worden giften van de Italianen gevraagd, onder toezegging van honderd dagen aflat bij een Pauselijk recept van den 9den Maart dezes jaars.

Het tweede stuk is eene „bekendmaking van den aartsbischof van Florence aan zijne geestelijkheid en zijn volk,” van den 9den Junij j.l., waarin eerst van het plan om te Londen eene groote Roomsche-Katholieke kerk te bouwen, en van den aan hen, die daartoe giffen bijdragen, toegezegden Pauselijken aflat van honderd dagen, kennis gegeven en verder bepaald wordt, dat eene inschrijving en inzameling van giften voor dat einde op een bepaalden dag zal worden gehouden.

(Het ministeriële Londensche avondblad drijft den spot met deze poging om „een vast garnizoen van Romeinsche strijders in Londen te leggen” en zegt: „Wij zijn niet zeer bezorgd omtrent de uitwerking dezer proclamatie, in een land, dat van geestelijke aanmatigingen en priesterheerschappij walgt. Wij zijn althans zeker, dat zij onder de Italianen geen geestdrift zullen ontwakken, die storing in onzen geldomloop of overvloed op onze speeldmarkt zal te weeg brengen.”)

Van den 17den tot den 25sten Junij zijn door het gerechtshof van Este (Lombardij) 212 personen veroordeeld, waarvan 115 ter dood. — Te Padua en Rovigo zijn in 1849, 1514, — in 1850, 1829 en in de eerste drie maanden van dit jaar 223 personen veroordeeld.

PORTUGAL.

Het Parijsche dagblad *l'Assemblée Nationale* bevat een belangrijk artikel over den toestand van Portugal. Het scheist een breede trekken de geschiedenis van den jongsten opstand in dat ongelukkig land, en wijst aan hoe en om welke redenen de maarschalk *Saldanha*, wiens al te blijkaar doel was, den Koningin Donna Maria tot afstand te dwingen, eensklaps in zijne revolutionnaire vaart is gestuit. Immers, het was voor niemand een geheim dat *Saldanha* slechts gehoor gaf aan Engelslands inblazingen, maar het Engelsch kabinet zelf werd genoodzaakt zijne politiek jegens Portugal op eenmaal te veranderen, en wel, zegt de *Assemblée*, door de persoonlijke aankomst van H. M. Koningin Victoria. Prins Albert, een vorst van het huis Saksen-Coburg, is verwant met den tegenwoordigen gemaal van Koningin Donna Maria en uit hetzelfde huis gesproten. Koningin Victoria kon en wilde de vijfjarige gedragelij van lord Palmerston ten opzichte van Portugal dus niet gedoogen; zij ontbood lord Russell bij zich en gaf hem in de krachtigste bewoordingen te kennen, dat zij eerder, dan eene politiek goed te keuren, die de strekking had om den troon van Donna Maria omver te werpen, hare devotie zou nemen tot een Tory-ministerie, en dat zij het Parlement zou verzoeken deszelfs gevoelens over die staatkundige te doen kennen. Door deze woorden, die geen tegenspraak duldden, heeft Koningin Victoria, liever gehoor gevende aan haar eigen hart dan aan hare ministers, volgens de *Assemblée*, den troon van Donna Maria voor dit oogenblik gered. Het blad vertrouwt echter te weinig op de trouw van lord Palmerston, om te gelooven dat die redding duurzaam zijn zal.

DENEMARKE.

Het Deensche ministerie heeft gezamenlijk zijn ontzag inbediend. Er was sedert lang sprake van de aftreding van

two populaire leden, de heeren *Clavien* en *Maldivig*. Nadat dit langen tijd was tegengesproken, heeft het zich toch eindelijk bevestigd. De aftreding van het geheele kabinet is het voortteeken van een wijziging in de nieuwe grondwet, die Denemarken in 1848 ontving. Naar luid der telegrafische depêche, die dit bericht overbrengt, heerscht te Kopenhagen veel gisting.

[Bijzonder bericht dienaangaande. Alzoo is het uit de Maart-revolutie (1848) voortgekomen zoogenoemde „Casino-ministerie”, bestaande uit de leiders der democratische en Eider-Deensche partij, inderdaad nu afgetreden. De reactie heeft dus nu ook Kopenhagen bereikt. Het programma van de nieuwe regering zal niet meer luiden: „Denemarken tot aan den Eider”, maar het zal zich aan de ondeelbare Staats-theorie aansluiten, die eens den befaamden Openen brief van *Christiaan VIII* in de pen gaf, en waarbij Holstein, Sleeswijk, Lauenburg en Denemarken als leden van ééne ondeelbare monarchie beschouwd worden.]

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, 3 Julij.

Men wil dat de kans op een schikking der Deensche successie-zaak gunstiger begint te staan. Het Oldenburgsche Huis moet de meeste kansen hebben.

Een aantal Oostenrijksche officieren van alle wapens zullen zich eerlang naar Perzië begeven, om op verzoek van den Schah zijn leger naar Europeesche wijze in te rigten. De officieren zullen 6 jaren afwezig blijven.

BERLIJN, 4 Julij.

Enkele jongelieden zijn gearresteerd, die zakdoeken gebruikten met de Duitse kleuren van 1848, die verboden zijn.

De *Seehandlung* heeft aan den Keurvorst van Hessen op een onderpand van 500,000 thaler aan spoorweg-actiën eene som van 400,000 thaler geleend.

Uit Wesel wordt geschreven, dat een graaf, beschuldigd van verscheidene vergiftigingen te hebben gepleegd, door de politie aldaar is gearresteerd.

GROOT-BRITANNIË.

LONDEN, 2 Julij.

Het gemaal bezoekers der tentoonstelling bedroeg eergisteren 52,215 en de ontvangst £ 2469 16 sh.

Het schijnt, zegt de *Morning Chronicle*, dat het gemaal bezoekers thans tot eene vaste hoogte komt, namelijk op de dagen, waarop de prijs 1 sh. is, 50-40,000; — 30,000 op die dagen, waarop men 2 sh. is, en 12,000 op die dagen, waarop men 5 sh. betalen moet.

Het comité belast, met het beheer der geldelijke aangelegenheden voor de tentoonstelling, is eergisteren vergaderd geweest, ten einde over verschillende belangrijke punten te beslissen. Onder anderen hield zij zich bezig met de maatregelen, die er zouden kunnen genomen worden om de Regering te bewegen, het kristalline paleis te behouden, als eene verfraaijing voor de wandeling in Hyde-park.

Van den 3den. Het glazen paleis is heden tot 2 uur des namiddags door 45,733 en gisteren door 49,399 personen bezocht. De geheele ontvangst heeft tot en met gisteren bedragen 265,638 £ 5 sh 6 p.

Het Huis der Gemeenten heeft in zijne zitting van heden voor de derde maal gelezen en dus definitief aangenomen de bill, waarbij eene wijziging wordt voorgesteld in het eedsformulier, ten behoeve der Israëlieten, ten einde deze als leden van het parlement zouden kunnen zitting nemen.

Van den 4den. De van gouvernementswege bekend gemaakte staten van koophandel en scheepvaart over de maand Junij zijn wederom zeer voldoende. Men ziet daaruit, dat ondanks de bezorgdheid, door de protectionisten te kennen gegeven, die beweren, dat de voorspoed ons langzamerhand verlaat, onze handel steeds toeneemt.

Van den 5den. In het huis der gemeenten is een voorstel van sir J. Graham, om de wet op de kerkelijke titels, welke in de zitting van heden voor de derde maal gelezen was, te noemen „eene wet ter vermindering van de vrije uitoefening der R.-Katholieke godsdienst in het Vereenigde Koninkrijk,” na eenige discussie verworpen, en nadat de wet was aangenomen, bevelen, dat zij naar het Hoogerhuis zou worden verzonden.

FRANKRIJK.

PARIS, 2 Julij.

Gisteren morgen te 6½ uur verliet de President der republiek, ten einde de inwijding van den spoorweg van Tours naar Poitiers te gaan bijwonen. Hij werd vergezeld door de ministers van oorlog, binnenlandsche zaken, buitenlandsche zaken en openbare werken.

De Wetgevende Vergadering was heden tot 3 uur toe in eene geduchte spanning, zoolang de volledige aanspraak van den President der republiek nog niet bekend was, want hierin loste zich heden aller belangstelling op. Zij die de buitensporigste verwachtingen koesterden, werden natuurlijk het meest te leure gesteld, toen werkelijk de bulletins met de geheele redevoering van den President werden rondgedeeld; de toon van het stuk was zeer gematigd.

De Vergadering heeft vervolgens met groote kalmte beaardslaagd over het voorstel van den heer Chapot over het regt van petitie; bijna alle artikelen werden gaaf aangenomen. De vergadering besloot tot eene derde lezing.

Door het ministerie van financiën is het huis *Mazouin* en Co., belast, om 5000 emigranten naar Californië te transporteren, en wel tegen 795 fr. de persoon. De kosten werden gevonden uit de bekende loterij der gouden baren.

Baron Dudevant, echtgenoot van de romanschrijfter *George Sand*, is dezer dagen in een vergeten hoek dezer stad overleden.

Wat thans de algemeene aandacht bijzonder tot zich trekt is de aankondiging van den heer *Thomas Darville*, die in de volgende maand met zijne beide zonen eene luchtreis zal ondernemen; zullende zij door middel van vleugels gaan vliegen. Ieder hunner heeft een paar vleugels van vijftien voeten in omtrek; hiermede vliegen zij in alle rigtingen, zelfs langs den grond. De heer *Darville* heeft reeds den 5den Junij des nachts een proeftogt gedaan over de Seine.

Van den 3den. Nog zijn de dagbladen vol van beschouwingen over de reis van den President naar Poitiers. Te Chateaufort heeft de President een ongunstig onthaal van een gedeelte der bevolking genoten. De kreet *Leve de republiek* werd er met buitengewoon nadruk aangeheven, en eenige nationale garden schreeuwden zelfs luidkeels: *Weg met Napoleon!* Zij werden echter terstond gevat en zijn naar Parijs opgezonden, om verdere wanordelijkheden te voorkomen.

Het antwoord, dat de President den maire van Chateaufort gaf op diens aanspraak tot het hoofd van den staat, heeft daarentegen een zeer gunstigen indruk gemaakt. Het *Journal des Débats* noemt dat antwoord gelukkig gekozen en zeer gepast.

Gisteren avond te half elf is de President te Parijs teruggekomen.

Het aantal brieven, jaarlijks door het postkantoor van Parijs verzonden, beloopt 154 miljoen.

Van den 4den. De zitting der Wetg. Verg. van heden was andermaal zeer onbelangrijk. Men hield zich weder bezig met het wets-ontwerp, betreffende de postdienst op de Middellandsche Zee.

Van den 5den. De sub-commissie heeft het onderzoek van de petitiën, betreffende de herziening der grondwet, ten einde gebragt. Het geheele cijfer bedraagt 1,128,000 onder teekenaars. De heer *Melan* (Nord) heeft zijn rapport over de petitiën voorgelezen.

Dit rapport heeft de strekking, om de misbruiken bij dit petitioneren aan de plaatselijke autoriteiten te wijten. De heeren *Cavaignac*, *Baze* en *Charras* hebben krachtig gesproken tegen dit rapport en beweerde, dat de verantwoordelijkheid daarvoor berustte op de hooge regering.

Het rapport van den heer *Melan* is niet aangenomen, maar men heeft besloten, dat de minister van binnenl. zaken in de commissie zoude geroepen worden, ten einde inlichtingen te geven nopens het gedrag van het bestuur in deze zaak. Men ziet hevige beraadslagingen te gemoet, zoolver over de petitiën als over de herziening zelve.

Het tiende legioen der nationale garde van Parijs heeft in zijne stadswijk een gasthuis gesticht, waarin reeds bijna honderd oude lieden, door liefdeszusters, de zoogenoemde *kleine zusters der armen*, worden verpleegd. Woensdag j.l. is de kapel van dit gesticht door den aartsbischof van Parijs ingewijd; de voorzitter der wetgevende vergadering, die met andere aanzienlijke personen de plechtigheid bijwoonde, noemde deze stichting van het tiende legioen en stelde geaan de geheele Fransche nationale garde ten voorbeeld; deze toezoon, gelijk hij zeide, hare roeping nog be er vervullen door de ellende

te lenigen, dan door aanslagen op de openbare veiligheid, het gevolg dikwijls van ellende, te bedwingen.

NEDERLAND.

Tweede Kamer der Staten-Generaal.

Zitting van Zaterdag den 10den Julij.

Ingekomen een wets-ontwerp, betreffende den wamborg op de gouden en zilveren werken.

Aan de orde is de beraadslaging over de voordragt nopens de kindergelden; wordt zonder discussie aangenomen met algemeene stemmen (50).

De beraadslaging over het ontwerp betreffende het ont-slag, de bevordering en het pensioneren van officieren der land- en zeemagt worden bepaald op Dingsdag aanslaande des morgens te 11 uur.

De commissie, in wier handen ten fine van rapport gesteld was het postverdrag tusschen Nederland en Pruisen, rapporteert bij monde van den heer *Gron van Prinsterer*. Het verdrag betreft geene wettelijke regten, waartoe de goedkeuring der wetgevende magt noodig is. De conclusie strekt tot aanneming van het stuk voor notificatie en drukken van het rapport.

De commissie, in wier handen, mede ten fine van rapport, gesteld is de additionele overeenkomst van den 17den Maart j.l., tot het handelsverdrag tusschen Nederland en Groot-Brittannië van 1837, brengt verslag uit. De commissie stelt voor: drukken van het verslag en verzending aan den minister van buitenlandsche zaken, met uitnoodiging, om aan de Kamer eenige nadere inlichtingen te willen verstrekken. — Dien overeenkomstig wordt besloten. — Daarna heeft de commissie van petitiën verslag uitgebragt op een aantal in hare handen gestelde adressen.

GRAVENHAGE, 5 Julij.

Naar men vernemen uit H. M. de Koningin den 10den dezer van het Loo bij Z. M. den Koning in deze residentie terugkeeren; zullende Z. K. H. de prins van Oranje mede tegen dat tijdstip van daar vertrekken, ten einde de provincie *Friesland* en *Groningen* met een bezoek te vereeren. (N. R. O.)

Den 2den dezer is door Z. Exc. den minister, tijdelijk belast met de zaken van de Herv. en andere eerediensten, met eene indrukwekkende rede de vergadering der algemeene synode der Nederl. Herv. kerk alhier geopend.

Door mevrouw *Onderwater*, welke in den aanvang dezes jaars overleed, is bij testamentaire beschikking o. a. eene som van f 150,000 vermaakt aan de Hervormde gemeente te Rijswijk, om een armen- en weeshuis te stichten.

Op Vrijdag den 27sten Junij overleed te Puttershoek in Zuid-Holland, *David Mozes Funtijn*, in den hoogen ouderdom van circa 104 jaars.

AMSTERDAM, 5 Julij.

Wij vernemen, dat eene onlangs benoemde commissie van Spaansche Uitgestelde Schuld besloten heeft, voorloopig de verdediging der regten van die schuld op te dragen aan den heer *L. van Vliet*, welke ook reeds de reis naar Madrid aantevaard heeft.

Eergisteren avond arriveerde de 2de haring-jager te Maas-luis, aanbrengende slechts 19½ ton. Hij was onder eene vloot van 65 schepen geweest, doch had van 20 schepen de vangst overgenomen, en was daarmede den 25sten Junij vertrokken. De vangst bleef gering; — de prijs is f 600 per ton.

Gisteren is te Vlaardingen binnengekomen de hoeker *Christina Cornelia*, stuurman *S. Post*, als derde jager, met 52 ton maatjes en 21 ton volle haring. Ook de vierde jager is gearriveerd, met circa 200 tonnen.

Partikuliere berigten uit San Francisco van den 15den Mei, bij een geacht handelsbuis hier ter stede ontvangen, bevatten nadere bijzonderheden nopens den brand, welke den 4den bevorens aldaar was uitgebarsten. Door buitengewone activiteit was reeds op eerstgemelden datum het grootste gedeelte der afgebrande perceelen herbouwd; ook was de brand, hoewel altijd nog veel omvattend, niet zoo ernstig geweest als de eerste berigten deden vermoeden. Verscheidene steenen gebouwen in de wijken, waar de brand was uitgebarsten, waren gespaard gebleven, waaronder dat van den Nederlandschen consul. De autoriteiten hadden doeltreffende maatregelen genomen, om voor het vervolg zooveel mogelijk de herhaling van dergelijke onheilen op zoo groote schaal te voorkomen.

[Brieven uit Californië te Londen ontvangen bevestigen de bijna algeheele verwoesting der stad San Francisco en voegen er bij, dat eene aardbeving, die zich deed gevoelen op het oogenblik waarop de ramp voorviel, de vernietiging voltooide van datgene wat door de vlammen gespaard was.

Met uitzondering misschien van de branden te New-York en te Hamburg, heeft in den tegenwoordigen leeftijd geen brand gewoed, waardoor zoo veel verwoesting is aangerigt, als die, welke nu te St.-Francisco heeft plaats gehad. In uitgebreidheid is dezelve nagenoeg gelijk geweest aan de twee eerstgemelde branden; maar de schade is veel grooter geweest. In de nieuwsbladen wordt de schade begroot op 7 à 20 miljoen; in de bijzondere brieven van voornamelijk kooplieden op 12 miljoen dollars. Wij meenen het verlies, hetwelk bijzondere personen geleden hebben, op zes miljoen te mogen stellen. De brand heeft tien uren geduurd. Doordien de meeste huizen ligt gebouwd en van hout waren, verspreide het vuur zich in weinig tijd over eene groote uitgestrektheid der stad; er woei een sterke wind, zoodat alles vernield werd en aan geen stuiten van den brand te denken was. — Op het nog rookende en zwarte terrein van den brand is men dadelijk begonnen met het opbouwen van nieuwe huizen. Tien dagen na de verwoesting waren 350 huizen geheel of gedeeltelijk weder opgerigt, en overal is men druk bezig met bouwen, zoodat binnen weinige maanden de sporen van den brand geheel uitgewischt zullen zijn en de stad een nog beter aanzien zal hebben dan vroeger.

De Chinezen komen in groote menigte te San Francisco aan.]

ZWOLLE, 4 Julij.

In deze stad zijn in 1850 aangegeven 205 tapperijen, kroegen en slijters, te samen vertappende 1465 vaten en 89½ kan, en dat op eene bevolking van nauwelijks 18,000 zielen; er zijn dus bij de 6,000,000 borreltjes aan die bevolking vertapt; dat gaat vooruit, terwijl de overige neringen achteruit gaan; voorzeker geen bemoeiigende bijdrage tot het matigheidsgenootschap.

TIEL, 4 Julij.

De verontrustende en uiteenlopende gevoelens omtrent de ziekte of versterving in de Tarwe, blijven bestaan. Thans zijn dezelve sedert eenige dagen meer bepaald overeengekomen, en komen op het navolgende neder.

Het bewuste kwaad is aanwezig en vertoont zich het meest op den ligten en mageren grond, hoewel daarvan de betere ook niet geheel bevrijd is.

Neemt men de stengels, welke geknakt en langs den grond gevallen zijn, zoo breken dezelve meest alle juist boven den grond af en die zulks niet doen, zijn even zoo met een ontsleeking aangedaan. Het zal alzoo de vraag zijn: kunnen de aangetaste planten tot volkomen rijpheid komen of niet? Algemeen wordt het ontkennend beantwoord en dan is het zeker dat het beschot op bovengenoemde gronden zeer zal uit de hand vallen. Gelukkig heeft zich het kwaad op den zwaren en vetten grond niet verder uitgebreid; de weinige regen en het warme weder doen zich op denzelve gevoelen.

LEEUWARDEN, 3 Julij.

Wederom is in Friesland last gegeven tot het doodden van 31 runderen, makende met de laatstgedane opgaaf een totaal van 2377 runderen.

SNEEK, 4 Julij.

Naar wij vernemen, zijn in den loop dezer week, door de alhier bestaande vereniging van goud- en zilvermeden, twee adressen, welke door deze provincie gecirculeerd hadden, aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal opgezonden, welke, met een vorig ingediend adres, door 72 fabrikanten geteekend zijn. Het is te wenschen, dat de regering spoedig ten deze moge voorzien, zoolwel in het belang van de binnenlandsche fabrikanten, als voor het koopend publiek, hetwelk sedert 1816 strafeloos door den buitenlandschen fabrikant is bedrogen geworden.

ASSEN, 4 Julij.

Bij Zijner Majesteits besluit van den 20sten Junij j.l. is benoemd tot officier bij de arrondissementen-regtbank te Assen, mr. P. Hofstede, thans substituant-officier bij de regtbank, — en bij besluit van den 30sten Junij, tot substituant-officier bij de arrondissementen-regtbank te Leiden, mr. R. J. Grutman, thans substituant-officier bij de arrondissementen-regtbank te Eindhoven.

De arrondissementen-regtbank alhier heeft een beurtschipper van Veehuizen op Assen en een boodschaplooper te

Meppel, wegens het vervoeren van een brief, veroordeeld tot een boete van f 20 en bij wanbetaling tot een gevangenisstraf van zes dagen.

GRONINGEN, 7 Julij.

In de heden gehouden zitting van de Provinciale Staten waren 44 leden tegenwoordig. Na voorlezing en goedkeuring der notulen van de vorige zitting, wordt mededeeling gedaan van de volgende ingekomen stukken:

1) Voordragt van Gedeputeerde Staten d.d. 3den Julij 1851, rakende het brengen van wijzigingen in de begrooting van enkel provinciale en huishoudelijke inkomsten en uitgaven voor de dienst van 1852. — Wordt gesteld in handen van de heeren QUINTUS, DE HAAN, KONING, LOHMAN, DIJKHUIS, R. DE SITTER en den griffier.

2) Voordragt van Gedeputeerde Staten d.d. 3 Julij l.l. houdende voorstel tot het verleen van een subsidie van f 100 uit de provinciale fondsen aan den veearts J. EBENS, te Appingedam. — Wordt gesteld in handen van de provinciale begrootingscommissie, zoo even genoemd.

3) Voordragt van Gedeputeerde Staten d.d. 3den Julij l.l., houdende voorstel tot het verleen van een subsidie van f 2500, gedurende 5 jaren, uit de provinciale fondsen, tot den aangelegden weg van Winschoten naar de Hannoverse grenzen. — Wordt in handen van dezelfde commissie gesteld.

4) Adres van de heeren J. W. C. baron VAN ITTERSUM e.a. verzoekende een toelage uit de provinciale fondsen, ter bestrijding van de kosten veroorzaakt, door een voorloopige opnemings en het maken van ontwerpen voor een kanaal van Groningen naar Assen. — In handen derzelfde commissie gesteld.

5) Adres van den kerkeraad der Evangelisch Lutherse gemeente te Stads-Kanaal, verzoekende subsidie uit de provinciale fondsen, ter daargestelling van kerkelijke gebouwen ten behoeve dier gemeente. — Wordt ter behandeling verzonden aan heeren Gedeputeerde Staten.

6) Mededeeling van Gedeputeerde Staten d.d. 3den Julij l.l., rakende de door ingezetenen der gemeenten Ezinge, Aduard en Oldebove gedane aanbidding van bijdragen tot het aanleggen van eenen verbindingsweg van het Hunzesteg met het Westerkwartier. — Wordt gesteld in handen van de heeren VAN ROIJEN, DE HAAN, BEEKHUIS DAMSTÉ, WIERDA en AALFS.

7) Adres van landgebruikers, wonende te Nieuwolda en Midwolde onder het Termunterzijlvest, houdende bezwaren tegen het voorgedragen concept-reglement op de waterbemaalingen in dat Zijlvest. — Wordt ter griffie gedeponeerd, ter inzage van de leden.

8) Mededeeling van Gedeputeerde Staten van den 3den Julij l.l., ten geleide van het verslag omtrent de gevolgen der ploegingen in het Reitdiep in 1850 en 1851. — Wordt ter griffie gedeponeerd, gelijk boven.

Op morgen zal, ingevolge de bepalingen van art. 89 der provinciale wet, aan de orde gesteld worden de verkiezing van een lid van de Gedeputeerde Staten.

Daarop wordt aan de orde gesteld de vraag of het voorstel van den heer J. P. MULDER een punt van overweging zal uitmaken, en strekkende, dat door deze vergadering aan de Tweede Kamer der Staten Generaal een adres worde opgezonden, houdende, om bij de Regering ten sterkste aan te dringen op de afschaffing van alle accijzen op het gemaal en geslagt, zoo mede de belasting der patenten, en deze door de invoering eener algemeene inkomstenbelasting te doen vervangen.

De heer MODDERMAN vraagt het woord. ZED. wil aannemen, dat het voorstel aan deze vergadering gedaan, geene andere strekking heeft dan de verliging der mindere klasse, door het invoeren van een belasting die meer billijk, meer naar evenredigheid van elks vermogen zal worden gedragen. Bij de beoordeeling echter van zulk een voorstel, komt ten eerste de vraag in aanmerking, of het voorgestelde doel daardoor zal kunnen worden bereikt.

Spreeker wil aannemen dat de voorsteller daarvan de volledige overtuiging heeft, maar het is des sprekers innige overtuiging, dat het beoogde doel daardoor niet zal worden bereikt. Hij zal zich onthouden, om de gronden voor deze zijne overtuiging te ontwikkelen, want spreker gelooft, dat de behandeling van dat voorstel geheel buiten de competentie der vergadering ligt. Erkennende dat, volgens art. 134 der Grondwet, de Staten de belangen van hunne provincien en van hare ingezetenen bij den Koning en de Staten Generaal kunnen voorstaan, terwijl ook, al ware dit art. niet in de wet opgenomen, het als van zelve spreekt, dat iedere Staten-Vergadering de belangen van het gewest, hetwelk zij vertegenwoordigt, zal voorstaan, — gelooft hij dat, ten gevolge van dit art. de Staten zich bij de behandeling van een of ander wetsontwerp tot de Tweede Kamer of de bevoegde magt zullen mogen wenden, ten einde de belangen hunner provincie dienaangaande kenbaar te maken; dat zelfs in sommige gevallen de verpligting op haar rust, eene wet, waarin de belangen hunner provincie betrokken zijn, zoo veel mogelijk te pousseren; maar spreker gelooft niet, dat men aan dat art. 134 zulk een ruimen zin mag geven, alsof de vergadering zich aan den Koning of de Tweede Kamer zou mogen adresseren, als zij mogt meenen, dat een of ander belastingstelsel niet met de belangen hunner provincie strookte. Volgens art. 9 der Grondwet heeft ieder ingezetene het recht om verzoeken aan de bevoegde magt schriftelijk in te dienen, mits die persoonlijk en niet uit naam van meer worden ondertekend, welk laatste alleen kan geschieden door of van wege ligohamen, wettelijk zamengesteld of als zoodanig erkend, en, in dat geval, niet anders dan over onderwerpen tot hunne bepaalde werkzaamheden behoorende.

Dit art. nu moet in verband worden beschouwd met het zoo even genoemde, gelijk de geschiedenis der deliberatiën over deze artikelen der Grondwet leert, en dan volgt daaruit, dat de voorsteller, ja al de 45 leden van de Provinciale Staten zich tot de bevoegde magt kunnen wenden met een voorstel als dat van den heer MULDER, maar dat zij dit niet kunnen doen dan als private personen, door elk voor zijn persoon ondertekend; daaruit volgt ook, dat de Staten als een wettig ligchaan zich tot de bevoegde magt kunnen wenden, maar dan niet anders dan over onderwerpen, tot de bepaalde werkzaamheden der Staten behoorende.

Ten slotte komt het dus bij de beoordeeling van het voorstel van den heer MULDER alleen aan op de vraag of het onderwerp tot de bepaalde werkzaamheden der Staten behoort, en die vraag moet spreker ontkennend beantwoorden; het ligt alleen op den weg der Staten provinciale belastingen voor te stellen en niet belastingen welke geldig zijn voor het gehele Rijk; door zoo iets te doen, overschrijden zij de bepalingen der Grondwet. Spreker zal dus zijne stem uitbrengen tegen het in behandeling nemen van het voorstel van den heer MULDER.

De heer W. DE SITTER zegt, dat het hem leed doet, het gevoelen van den vorigen spreker niet te mogen en te kunnen deelen; niet te kunnen deelen in de explicatie door dezen aan art. 9 en 134 der Grondwet gegeven, waarvan ZED. kortelijk de redenen gaat ontwikkelen. Art. 92 der prov. wet bepaalt dat de Staten de geheele provincie vertegenwoordigen en art. 93 dat zij de belangen van hunne provincie en van hare ingezetenen bij den Koning en de Staten Generaal voorstaan; spreker is van oordeel, dat zij dus de bevoegdheid hebben om, als er bij de Tweede Kamer een ontwerp van belasting ter sprake is of spoedig zal komen, waarin de belangen hunner provincie zoozeer zijn betrokken, die belangen dan kenbaar te maken en dat dit geheel binnen den kring hunner werkzaamheden gelegen is. En als men dan het oog slaat op de belastingen in het voorstel genoemd, schoon dit nog geen onderwerp van behandeling uitmaakt, en daarbij let op de cijfers die voor de provincie Groningen op de begrooting zijn uitgetrokken, wegens de accijzen, en ziet hoe Groningen alleen in die op het geslagt voor f en die op het gemaal voor f deel van het totaal van het gehele rijk opbrengt, dan moet men die verhouding wel geheel onevenredig noemen, dan moet men wel het voorstel aannemelijk vinden, maar dan ook verschilt ZED., op grond van genoemd art. 93, van den vorigen spreker en wenscht het voorstel een onderwerp van behandeling te zien uitmaken.

De heer MULDER zegt, dat het wel tot de bevoegdheid der Staten behoort zulk een voorstel te doen, hetgeen daaruit blijkt, dat men evenzoo in het vorige jaar aan Gedeputeerde Staten had opgedragen om aan den Koning een adres in te dienen tot wederinvoering der graanwet.

De heer BRONGERS zegt, om deze reden te zullen stemmen tegen het in overweging nemen van het gedane voorstel, dewijl bij het indienen van zoodanig adres, waarbij de belangen der ingezetenen worden voorgestaan, het toch eerst moet blijken, dat ook de ingezetenen in zulke wijzigingen

van het belastingstelsel belang stellen.

De heer TRIP wil niet spreken over het wenschelijke of nietwenschelijke van de zaak zelve, door den heer MULDER voorgestaan, noch ook onderzoek doen naar de competentie of incompetentie der vergadering tot het indienen van een adres in den geest van het bedoelde voorstel, maar wenscht alleen te herinneren, dat er nog slechts korten tijd verlopen is sedert de aanneming der gemeentewet, waarin nog de belasting op het patent en de accijzen worden erkend; dat die wet, aangeboden door den Koning en zijne ministers, na zeer langdurige en ernstige discussiën door de beide Kamers der Staten Generaal is aangenomen, door hen dus, die uit kracht van de nieuwe grondwet door de onmiddellijke keuze des volks zijn verkozen; dat men aan die hoogere magten dus wel eenigen eerbied verschuldigd is, maar dat de Staten niet aan dien eerbied beantwoorden, als ze onmiddellijk na de aanneming der gemeentewet, een voorstel doen, om die wet grotendeels weder te doen vervallen. Spreker eerbiedigt den ijver door den voorsteller aan den dag gelegd, en vertrouwt, dat allen door zulk een ijver zullen bezield zijn als het de belangen geldt van de maatschappij, van hunne provincie; maar hij gelooft ook, dat die ijver zijne grenzen moet hebben. Met het oog op het bovengezegde, zal hij dus zijne stem uitbrengen tegen het in overweging nemen van het voorstel.

De heer W. DE SITTER beantwoordt kort de beide vorige sprekers. Wat betreft het beweren van den heer BRONGERS, als zoude het nog niet gebleken zijn, dat de ingezetenen belang stellen in zoodanige wijziging in het belastingstelsel als waarvan het voorstel spreekt, zoo kan dit genoeg worden tegengesproken door uit een adres, d.d. 26sten Maart 1848, aan Z. M. den Koning opgezonden door de leden der Provinciale Staten uit den landelijken stand, dus door mannen, die (dit kan men gerust verklaren) gesproken hebben uit naam der provincie. — Spreker is het met den heer TRIP eens, dat men eerbied verschuldigd is aan de Staten Generaal, maar hij wil dien eerbied uitdrukken, door met die vergaderingen en met het ministerie mede te werken. Als men de gemeentewet tot grondslag wil nemen, dan toont deze juist, dat men zooveel mogelijk heeft willen te gemeet komen aan de billijke wenschen der natie, om vermindering van accijzen te erlangen. Zonder verder, hetgeen voor het oogenblik nog minder noodzakelijk is, zijn gevoelen, dat men noodzakelijk tot een belasting op de inkomsten zal moeten komen, welk gevoelen ook reeds in 1849 door den minister van financiën is uitgesproken, door bewijzen te staven, welke spreker gemakkelijk uit staatshuishoudkundige gronden zoude kunnen bijbrengen, blijft hij bij dat gevoelen peristeren.

De heer TRIP zegt, dat juist het aangehaalde zijn beweren versterkt; de Regering en de Staten hebben getoond, dat zij zooveel mogelijk hebben willen doen om de mindere standen te verligten, maar juist daarom, dat zij voor het oogenblik niet verder hebben durven gaan, moeten ook de Staten deze provincie daarin berusten en moet dus het genoemde voorstel niet in behandeling komen.

De heer VAN ROIJEN zegt, dat de interpellatie van den heer DE SITTER (*) hem noodzaakte, zijn gevoelen in dezen te motiveren; spreker is tegen de inbehandelingneming van het voorstel van den heer MULDER. Bij de overweging toch daarvan komen twee punten in aanmerking: 1) de zaak zelve, 2) de tijd en omstandigheden, waaronder ze geschiedt. Over het eerste zal dan eerst sprake zijn, als de vergadering besloten heeft het in nadere overweging te willen nemen. Wat den tijd en de omstandigheden betreft, deze zijn volgens zijn bescheiden oordeel geheel en al ongepast. Als men nagaat, dat tot vóór slechts weinige dagen de werkzaamheid der ministers zich heeft moeten bepalen bij de discussie over de gemeentewet in de beide Kamers, als men nagaat de belangstelling die deze vooral in deze provincie ondervonden en de algemeene voldoening, die de aanneming van die wet met een overgrote meerderheid veroorzaakt heeft, als men nagaat, dat zelfs de reactionaire partij hulde heeft moeten doen aan de talenten des ministers, ten wiens koste zij zoo gaarne de wet had willen doen vallen, dan vraagt Spr. of de Staten in zulk een tijd en onder zulke omstandigheden een ernstig adres mogen indienen, als representanten van Groningens ingezetenen, en of zij, in plaats van hunnen dank te betuigen voor den vooruitgang in het constitutionele leven, thans nog berispingen moeten doen, dat er niet meer gedaan is. Spreker heeft voor zich de overtuiging, dat de hoofden van de departementen van algemeen bestuur op den weg zijn van de zoo noodige en wenschelijke verbeteringen, en dat ook uit de discussie over de Gemeentewet wederom is gebleken, dat het in hun plan ligt, het belastingstelsel te veranderen en te verbeteren.

Niemand meer het woord verlangende, wordt in rondvraag gebracht, of het voorstel van den heer MULDER in overweging zal worden genomen, en wordt met 32 tegen 12 stemmen besloten, dat het geen punt van behandeling zal uitmaken.

Voor: de heeren DE WAARD, GROENMAN, MULDER, WIERTSEMA, HEERES, BLAUFOT TEN CATE, WIERDA, AALFS, SCHILTHUIS, SMIT, LAND, W. DE SITTER.

Tegen: de heeren BONTJUIS, BINDEROET, TIGCHELAAR, MEIJUWZEN, VOS, DAMSTÉ, WAALENS, M. V. D. TUUK, BROUWER, LOHMAN, BRONGERS, ELEMA, NOORDHOFF, MODDERMAN, V. ITTERSUM, QUINTUS, BECKERINGH, R. DE SITTER, DIEPHUIS, KONING, BOEST, ADDENS, MESDAG, DE HAAN, V. ROIJEN, HOMAN, S. P. V. D. TUUK, DIJKHUIS, WELT, TRIP, KUIPER, BOUMAN.

Geene punten meer ter behandeling zijnde, wordt de zitting opgeheven tot morgen namiddag te 1 uur.

— Vrijdag laatst. is in het provinciehuis alhier herbested: het doen van eenige herstellingen aan den bestraten grooten weg der 1ste klasse van Groningen naar de Drentsche grenzen in de provincie Groningen; — hierop zijn thans ingekomen 8 inschrijvingsbiljetten; als: van J. H. LIMBORGH, voor f 3238; P. WIERSEMA, voor f 3255, en D. DE JONG, voor f 3295.

— Den 5den Julij zijn aan onze Hoogeschool bevorderd: tot Doctors in de Geneeskunde de heer J. J. W. VOORHORST, van Aalen; na het verdigen van een specimen medicum inaugurale exhibens *Nonnulla de Neuralgia Oticæ*; — en de heer R. R. BLOEMEN, van Sneek, na het verdigen van een specimen chirurgico-medicum inaugurale, continens *Quaedam de Carcinomate mammae*; — tot Doctors in de Letteren: de heer J. POL, van Hengelo, na het verdigen van een dissertatio litteraria inaugurale de *Iuvenalis Satira XIII*; en de heer H. VAN CALCAR, van het Hoogezand, na het publiek verdigen van een dissertatio historica continens *Introitum in vitam Philippi III, Macedonice Regis*.

— Bij den scheepsbouwmeester G. K. DE VRIES, op de Zuiderwerf, is Zaterdag l.l. met het beste gevolg van stapel geloopt de nieuwgebouwde heftjalk *Agnatha Jacobina*, groot 45 roggelasten, kapt. R. J. KRAMER, van Groningen.

— Sedert onze laatste opgave is alhier wederom binnengekomen het heftjalkschip *Cutharina Luitgarda*, groot 65 tonnen, kapt. J. STUITJE, van Martenshoek, gebouwd bij den scheepsbouwmeester W. BODEVES, te Martenshoek.

— FREDERIK TOL, van beroep metselaar, wonende in de Jonkerstraat, werd Vrijdag avond laatstleden de redder van eenen drenkeling. De tienjarige zoon van de wedw. BAKKER, omstreeks zeven uur op haar turschip aan het Schuitediep staande water te pompen, viel onder deze bezigheid van het schip. Genoemde persoon op dat oogenblik aan den anderen kant zijnde, merkte het ongeluk op, sprong oogenblikkelijk van den wal, en het gelukte hem het leven van den knaap te redden.

— Z. M. heeft aan de weduwe van mr. TH. VAN SWINDE REN, hoogleraar te Groningen, verleend een pensioen van f 1000 's jaars.

— Volgens ingekomen bericht, is, op den 4den dezer maand, wederom een koe van den door de longziekte besmetten stal van den landbouwer T. W. TER VEE, te *Enumatil*, die door den Rijks-veearts J. C. BILLHÖTTE verklaard was aan de longziekte te lijden, gedood en afgemaakt. — Op denzelfden tijd is op dien stal gestorven een kalf, bij hetwelk echter bij de opening geene sporen van longziekte zijn ontlekt.

— Te *Wildervank* is, even als in de gemeente *Nieuwe Pakela*, eene maatschappij ter onderlinge verzekering van rundvee tegen de verliezen door longziekte, tot stand gebracht.

— Deze dagen is, namens den Koning, afwijzend beschikt op het verzoek van A. DE WIT, te Bunnik, om kwijtschelding van de boete van f 25, waartoe hij is veroordeeld wegens overtreding der verordeningen tot wering van de verspreiding der longziekte onder het rundvee.

(*) De heer VAN ROIJEN was n.l. eerst-ondertekenaar van het adres van den 26sten Maart 1848, boven aangehaald.

— Door den kerkeraad der nieuwgestichte Christelijk Afgescheidene gemeente te *Aduard* is, ten gevolge van het bedanken van ds. N. H. DOSCHER, leeraar bij de Christelijk Afgescheidene gemeente alhier, tot herder en leeraar be-roepen de weleerw. heer H. J. VAN GOOR, leeraar te *Tbesinghe*.

De bij de Christelijk Afgescheidene gemeente te *Niezijl* beroepen leeraar J. MEKKES, vroeger leeraar te Ezinge, heeft in den namiddag van den 15den Junij l.l. dat beroep aanvaard door het houden eener intrede, naar aanleiding van Coll. IV: 3, terwijl z. eerv. des morgens bevestigd was door den professor T. F. DE HAAN, van Groningen.

— Zoo als wij in ons vorig nummer voorloopig hebben berigt, had te *Appingedam* op Donderdag l.l. des namiddags te drie uur, de aangekondigde tweede harddraverij plaats, te weten door paarden onder den man; — veertien beroemde hard-dravers dongen naar den uitlooffden prijs en premie, waar-van 7 uit deze provincie en 7 uit de provincie Friesland. — De prijs, bestaande in een briljant zilveren theeservies, werd behaald door het zwart langstaart merrie paard, genoemd *de Snel*, van den heer J. D. LAVERMAN, van Driesum, bere-den door den pikeur HARM LUURTS; en de premie, bestaande in een zilveren sigarenvaas, is ten deel gevallen aan het bruin langst. merrie paard, het *Haasje* genoemd, toebehoorende aan den heer J. H. BARNEVELD, van Leeuwarden, bere-den door den pikeur H. WIRBENGA.

Onder begunstiging van het schoonste weder en onder den toevloed van duizende toeschouwers, opgeluisterd door fraaije muziek, zijn beide harddraverijen in de beste orde afgelopen.

— Zaterdag laatstleden werd te *Oldehove* eene harddraverij gehouden, waaraan negen paarden hebben deelgenomen. De prijs, zijnde een briljante zilveren tabakspot, werd behaald door het zwart witvoet ruinpard genoemd *David*, van P. BRISMA, van Kostverloren, bij Groningen, en de premie, zijnde eene dito dito tabakspot, viel ten deel aan het bruin bles merrie paard van H. H. RIJTEMA, van Horebeek, bere-den door R. BOERSEMA.

— De den 4den Julij te *Oostelijk Meeden* gehouden paarden-wedren werd, door het schoenste weder begunstigd, door een groote menige volks bezocht. De prijs werd behaald door het paard van P. J. DOORNBOOS, door den eigenaar bere-den, en de premie door het paard van J. DIJK, insgelijks door den eigenaar bere-den; — beide paarden behooren aldaar te huis.

— In de gemeente *Termunten* is ook het vijftigjarig her-denkingsfeest der invoering van de eerste schoolwet in ons Vaderland, gepast en met luister gevierd. Het feest begon den 17den Junij met de scholen te Woldendorp en te *Termun-terzijl* (waar sedert ruim 40 jaren de school was opgeheven, doch onlangs weder is geopend), — werd den 18den vervolgd te *Borgwer* en den 20sten besloten te *Termunten* en *Wagen-borgen*. Eene groote menigte feestelijk uitgedoste kinderen namen met vrolijke blijdschap daaraan deel. Begonnen met het houden eener publieke les, die in al de vijf scholen door een aantal ouders en belangstellenden werd bijgewoond, welke zeer voldaan waren, zoo over de wijze van onderwijs als over de moeite aan hunne kinderen besteed wordende, besloten sommige onderwijzers deze lessen met eene gepaste toespraak, waarbij gewezen werd op de weldadige vruchten, die eene wijze Staatszorg voor het onderwijs reeds had opge-leverd en verder zou opleveren; alsmede op het groote ver-schil tusschen het onderwijs nu, — en voor 50 jaren, hetwelk men niet genoeg op prijs kan stellen. Vervolgens werd der kinderen vreugde verhoogd door de hun, uit de veelal ruime bijdragen der ingezetenen, — in de versierde scholen, — waaronder die van *Termunten*, *Borgwer* en *Wagenborgen* bijzonder uitmunten, — toegediende versnaperingen, waar-van zij met een kinderlijk genoege met graagte gebruik maakten: aan ieder hunner werd verder de fraaije herinne-ringsplaat van v. D. WEIJER ter hand gesteld. — Voor zoo verre het weder zulks toeliet, deden de kinderen met hunne onderwijzers kleine wandelingen, terwijl vervolgens het feest in ongekunstelde vrolijkheid werd besloten.

— Den 2den Julij had te *Menaldum* het vergelijkend exa-men om de vacante onderwijzersbetrekking c. a. aldaar plaats. Van de 36 sollicitanten waren 26 ten wedstrijd opgekomen, uit dewelke, na afgelegd examen, het volgende zestal is ge-formeerd (alphabetisch gesteld): VAN BRAAM, van Oosterlitt-en; v. D. FEEN, van Sileas; HANEWALD, van Weidum; DE JONG, van Minnertga; v. D. LEI, van Noordwolde, en VAN LOON, van Poppingawier. Na onderzoek der praktische geschiktheid, zal de benoeming later geschieden.

— Gepasseerden Vrijdag namiddag zat te *Hoogeveen* een jongetje voor huis aan den waterkant te spelen, toen het voorover viel en op het hoofd in 't water stortte. De vader, die van 't werk kwam, zag iets in den stroom drijven en spoedde zich daarnaar toe, en — vond het lijke drijven van zijn zoo even verdronken zoonje.

— Deze dagen is te *Harlingen* een zeemans-collegie tot stand gebracht, aanvankelijk ten doel hebbende, het lot van weduwen en weezen van *Harlinger* zeelieden te helpen verzachten.

— Bij vonnis van de arrondissements-regtbank te *Assen*, van den 4den dezer, is de heer C. A. THEPASS, heel-meester ten platten lande, wonende te Rolde, wegens het onbevoegd uitoefenen der verloskunde, veroordeeld in eene geldboete van f 25 en in de kosten.

— Volgens eene kennisgeving van gedeputeerde Staten der provincie Drenthe zijn op de algemeene weide te *Weerdinge* (gemeente *Emmen*) opvolgeliijk negen runderen gestorven, onder omstandigheden, die aanleiding geven om te vermoeden, dat dezelve aan de heemtelijke longziekte hebben geleden, en zijn uit dien hoofde alle runderen, thans nog op gezegde weide aanwezig, verklaard als verdacht van long-ziekte.

— Den 2den Junij l.l. sneeuwde het te *Petersburg* nog zoo sterk, dat men op vele plaatsen van de slede konde gebruik maken.

De kamer van koophandel en fabrieken te 's Hertogen-bosch is van rijkswege gemagtigd, om een industriël uit die stad te verkiezen, om ten koste van het rijk de tentoonstel-ting van Engeland te gaan bezigtigen, en daardoor onze indus-trie bevorderlijk te kunnen zijn. (N.-Brabander.)

Het instituut voor doofstommen te St. Michiels-gestel telde op den 1sten Januarij 1851 78 kweekelingen, waarvan 60 kweekelingen om niet.

De Engelsche tentoonstelling heeft, onder vele beroemde reizigers, eene vrouw naar de hoofdstad gevoerd, die gewis, onder alle vrouwen van dezen tijd, de meeste landen heeft bezocht. Het is mevrouw PRATER, van Weenen. Na hare verscheidene kinderen te hebben opgevoed, gaf zij eindelijk toe aan hare zucht om te reizen, waaraan zij tot dusver slechts door kleinere uitstappen rondom Weenen voldoening had gegeven. Eerst ging zij naar Palestina, vervolgens naar Egypte. Vandaar naar Skandinavië, drong zij door in Island en tot bij de Noordpool. Daarop deed zij eene reis rondom de wereld, drong in de maagdelijke bosschen van Brazilië, leefde een jaar lang met de oorspronkelijke bewoners, en Kaap Hoorn omzeilende om Valparaiso te bereiken, stak zij daarop de Stille Zuidzee over, bleef eenigen tijd te Otahite, bezocht China en Ceylon, Bengalen en geheel Hindoestan met het Himalaja-gebergte, ging toen naar Arabië door de Per-zische golf en eindigde dit kleine togtje, Azië doorwandelende, Mesopotamië, Perzië, Griekenland en Turkije er onder be-grepen. Dit alles deed zij in tien jaren.

Zie hier de souvereine huizen, die regt hebben op de op-volging van den troon van Denemarken:

1) Het huis Oldenburg met al zijne vertakkingen; 2) het keizerlijk huis van Oostenrijk; 3) het koninklijk huis van Saksen; 4) al de huizen van Saksen; 5) het keurvorstelijk huis van Saksen; 6) het huis van Mecklenburg-Schwerin; 7) het keizerlijk huis van Brazilië; 8) het koninklijk huis van Port-gal; 9) het koninklijk huis van Napels; 10) het koninklijk huis van Sardinië; 11) het koninklijk huis van Spanje; 12) het hertogelijk huis van Lucca; 13) het koninklijk huis van Bel-gië; 14) de jongere tak der Bourbons.

Het getal landverhuizers, die te New-York worden ont-scheept, is in de vier eerste maanden dezes jaars sterk toe-genomen. In Januarij arriveerden aldaar 14,709, in Februarij 8,170, in Maart 16,055, in April 27,779, totaal 66,713 (in 1850 was het aantal 38,566). In de vijf eerste dagen van Mei beliep het getal reeds meer dan 6000.

Te Groningen, bij de Erven C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA.